

SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓ — IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Bíróknak

Párkapcsolati erőszak a bírói eljárásban

Coercive control · Gyermekelhelyezés · Bizonyítás · ⚠️ **Magas kockázat**

A coercive control nem hagy látható nyomot — de a bírói döntés életeket határoz meg.

Az időszerű eljárás a védelem része; az indokolatlan késedelem fenntarthatja a kockázatokat.

01**MIÉRT FONTOS?**

- A bíró dönt gyermekelhelyezésről, kapcsolattartásról és távoltartásról — ezek közvetlen életbiztonsági következményekkel járnak.
- A coercive control mintázatban azonosítható, fizikai bizonyíték nélkül is. [\[EU 2024/1385\]](#)
- A bírósági eljárás fegyverré válhat: perelhúzás, ismételt beadványok, gyermekelhelyezési harc mint nyomásgyakorlás.
- A "barátságos szülő" elv alkalmazása erőszakos kapcsolatban különös körültekintést igényel. [\[ETBB\]](#)
- Az EU 2024/1385 irányelv hangsúlyozza az erőszak és a kényszerítő kontroll figyelembevételének jelentőségét az áldozatvédelem során. [\[EU 2024/1385\]](#)
- A bántalmazó általában tapasztaltabb a jogi rendszerben, anyagilag erősebb, és felkészültebb az önreprezentációra. Az áldozat a trauma hatásai miatt nehezebben tud következetes és részletes vallomást tenni, illetve félelmet élhet át az eljárás során.
- A párkapcsolati erőszak NEM konfliktusos helyzet. Hatalmi rendszer — amelynek a bírósági eljárás is részévé válhat. [\[Controlling or coercive\]](#) [\[EU 2024/1385\]](#)
- A tárgyalóteremben is fennmaradhatnak a kapcsolatban kialakult egyenlőtlen erőviszonyok.

A gyermekelhelyezési és kapcsolattartási döntések során az erőszak előzményeinek feltárása és értékelése kiemelt jelentőségű. [\[EU 2024/1385\]](#)

02**MIRE FIGYELJEK A TÁRGYALÁSON?****AZ ÉRINTETT NŐ JELEI A TÁRGYALÓTEREMBE**

- Visszahúzódo, bizonytalan vagy ellentmondásos nyilatkozatok — összhangban állhatnak a trauma ismert hatásaival, és önmagukban nem tekinthetők a hiteltelenség bizonyítékának. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

AZ ELKÖVETŐ STRATÉGIÁI

- Barátságos, kooperatív megjelenés a hatóságok előtt — más viselkedés otthon.

- Az elkövető jelenlétében láthatóan megváltozott viselkedés, feszültség.
- Gyermekelhelyezési vitában irreálisan engedékeny pozíció a másik fél érdekében.
- Korábbi vallomástól való eltérés — félelem vagy nyomás alapú döntés, nem ténybeli változás.
- Minimalizálás a bíró jelenlétében.
- A bántalmazó irányába néz válasz előtt.

- DARVO: tagadás, visszafordítás, áldozatszerep felvétele.
- Perelhúzás, ismételt beadványok — eljárási visszaélés, mint kontrolleszköz. [\[National DfV Bench Book \(AU\)\]](#)
- Gyermekelhelyezési harc az áldozat destabilizálásának eszközeként.
- A "szülői elidegenítés" érvét hozza fel.
- Keresztkérdésekkel másodszor is traumatizálja az áldozatot.

Az inkonzisztens nyilatkozat összhangban állhat a trauma ismert hatásaival — önmagában nem tekinthető a hiteltelenség bizonyítékának. [SAMHSA TIP 57](#)

DARVO — DENY · ATTACK · REVERSE VICTIM AND OFFENDER

Tagad, támad, magát mutatja áldozatként. Tipikus: viszontfeljelentés, elfogultsági kifogás, szülői elidegenítés érve, keresztkérdésekkel másodszor is traumatizálja az áldozatot.

03

MIT KÉRDEZZEK?

Rövid · Biztonságos · Nem vádló · Traumaérzékeny

- Biztonságban van jelenleg?
- Fél-e a tárgyalótermi eljárásen kívül a másik féltől?
- Előfordult-e fojtogatás vagy halálos fenyegetés a kapcsolatban? [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Milyen valójában a gyerekek helyzete a kapcsolattartás során?
- Volt-e olyan eset, hogy az egyik fél ellenőrizte a másik pénzét, mozgását, kapcsolatait?

Biztonsági kockázat esetén javasolt a külön meghallgatás biztosítása.

04

MIT TEGYEK?

BIZONYÍTÉKÉRTÉKELÉS

- A coercive control mintázatát értékeld — ne csak az egyedi incidenseket. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Gyermekelhelyezési döntés előtt az erőszak és coercive control explicit feltérképezése. [\[EU 2024/1385\]](#)
- A "barátságos szülő" elv alkalmazása fokozott körültekintést igényel bizonyított erőszak esetén. [\[National DfV Bench Book \(AU\)\]](#)
- A PAS-ra történő hivatkozás önmagában nem helyettesíti az erőszak és a kényszerítő kontroll körülményeinek vizsgálatát. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Traumaérzékeny, speciálisan képzett szakértő kirendelése.

- Az inkonzisztens vallomás összhangban lehet a trauma hatásaival — nem hazugságra utal. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)

VÉDELEM A TÁRGYALÁSON

- Az áldozat védelme: elkülönített várakozó, zárt tárgyalás.
- Ne engedélyezd, hogy a bántalmazó közvetlenül kérdezze az áldozatot.
- Magas kockázat esetén a kapcsolattartás felfüggesztése vagy felügyelt kapcsolattartás mérlegelendő.
- Szakmailag felkészült szakértő kirendelése, ha kényszerítő kontroll gyanúja merül fel.

ELJÁRÁS ÉS DOKUMENTÁCIÓ

- Az eljárás gyorsítása — a per elhúzása az elkövető kontrolleszköze. [\[EU 2024/1385\]](#)
- A kilépési időszakban fokozott védelmi intézkedés mérlegelendő.
- Ideiglenes intézkedés gyermek esetén azonnali mérlegelése.
- Dokumentáld részletesen az indokolásban a kockázati tényezőket.

A perelhúzás a kényszerítő kontroll egyik ismert formája lehet. A gyorsított eljárás védő intézkedés.

05

GYERMEKELHELYEZÉSI ÜGYEK

- A gyermek legfőbb érdekének vizsgálatakor elsődleges szempont a gyermek biztonsága. [\[EU 2024/1385; Isztambuli Egyezmény\]](#)
- A PAS (Parental Alienation Syndrome) nem szerepel a DSM-5 vagy az ICD-11 diagnosztikai rendszerekben, ezért önálló diagnózisként körültekintően kezelendő.
- A kényszer-kapcsolattartás az átadásnál fokozott kockázatot jelenthet.
- Az "egyenlő szülői felügyelet" automatikus alkalmazása bántalmazó kapcsolatban fokozott körültekintést igényel. [\[National DFV Bench Book \(AU\)\]](#)
- A gyermek véleménye kényszer alatt adott — különleges értékelés szükséges.

A gyermek legfőbb érdekének vizsgálatakor elsődleges szempont a gyermek biztonsága.

06

MIT NE TEGYEK?

✗ "Mindkét fél egyforma — egyenlő súllyal hallgassuk meg őket."	✗ "Ha tényleg bántalmazták volna, hamarabb elment volna."
✗ "A gyerekeknek szüksége van mindkét szülőre."	✗ "Már nem élnek együtt, tehát nincs veszély."
✗ "Nincs fizikai bizonyíték — az erőszak nem bizonyított."	✗ "Egyszer-kétszeres eset — nem rendszeres bántalmazás."
	✗ "Az anya elidegeníti a gyereket az apától."

- ✗ "Kibékültek / visszavonta a vádat — az ügy lezárható."
- ✗ "Az inkonzisztens vallomás hazugságra utal."
- ✗ "A mediáció mindkét félnek megoldást jelent."

- ✗ "Régen volt — azóta biztos megváltozott."

07

MAGAS KOCKÁZAT — AZONNALI CSELEKVÉS

AZONNALI INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES, HA AZ ALÁBBIK BÁRMELYIKE FENNÁLL

- Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Halálos fenyegetés — explicit vagy implicit. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Fegyver jelenléte a háztartásban.
- Gyerekek fenyegetése vagy bántalmazása. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Szakítás / válás utáni fokozódó stalking. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Az eljárás megindulása vagy ítélet utáni időszakban eszkalálódó erőszak.
- A kényszerített kapcsolattartás súlyosbíthatja a traumahelyzetet.
- A gyermek ellenállása nem automatikusan manipuláció jele — lehet félelemreakció is.

A fojtogatás a nemzetközi kutatások szerint a későbbi súlyos vagy halálos erőszak egyik legerősebb kockázati indikátora. [\[Campbell et al., 2003\]](#)

08

MEDIÁCIÓ ÉS PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAK

A nemzetközi szakmai standardok szerint párkapcsolati erőszak esetén a mediáció alkalmazása fokozott körültekintést igényel, mivel a felek közötti erőviszonyok jelentősen eltérhetnek.

- Erőszak nem konfliktusos helyzet — hanem hatalmi rendszer [\[Controlling or coercive\]](#)
- Az áldozat nem tud egyenrangú félként tárgyalni.
- A bántalmazó a mediációt újabb kontrolleszközként használhatja.
- A megállapodás kikényszeríthető a gyengébb féltől.
- Az egyezség látszólag önkéntes — valójában alapulhat kényszeren.

Nemzetközi standardok: [Isztambuli Egyezmény 48. cikk](#) · [EU 2024/1385](#) · [WAVE ajánlások](#)

09

JOGI ESZKÖZÖK

[Megelőző távoltartás](#)

Max. 60 nap — polgári nemperes eljárás (2009. évi LXXII. tv.)

<u>Büntető eljárásjogi távoltartás</u>	Max. 4 hónap, meghosszabbítható (2017. évi XC. tv.)
Ideiglenes intézkedés	Gyermekehelyezési ügyben azonnali védelem
Zárt tárgyalás	Az áldozat védelme érdekében
Elkülönített várakozó	Kérelmezés esetén biztosítandó
Szakértő kirendelése	Kényszerítő kontroll vizsgálatára
Technikai eszköz	Mozgáskövetés a távoltartás ellenőrzésére

Nemzetközi jog

<u>EU 2024/1385</u>	Coercive control, áldozatvédelem, eljárási kötelezettségek, gyermekehelyezés.
<u>Isztambuli Egyezmény</u>	Gyermekehelyezés, mediáció (48. cikk), állami kötelezettségek — nemzetközi standard.
<u>CEDAW GR35</u>	Állami felelősség, igazságszolgáltatás szerepe, nők elleni erőszak.

Bírói iránymutatások

<u>Judicial College – ETBB</u>	Trauma, sérülékeny tanúk, meghallgatás, bírói elfogultság.
<u>National Domestic and Family Violence Bench Book (AU)</u>	Gyermekehelyezés, kapcsolattartás, coercive control, peres visszaélések.

Trauma és kockázat

<u>SAMHSA TIP 57</u>	Trauma-memória, inkonzisztens vallomás, traumaérékeny kommunikáció.
<u>Campbell et al. 2003</u>	Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése (AJPH).

Kényszerítő kontroll — szakmai háttér

<u>UK Home Office – Controlling or Coercive Behaviour: Statutory Guidance Framework</u>	Hivatalos kormányzati útmutató rendőrségnek, ügyészségnek, bíróságoknak.
<u>National DFV Bench Book – Coercive Control fejezet</u>	Bíróknak írt nemzetközi bench book — mi a coercive control, hogyan azonosítható.

Megjegyzés: Magyarország az Isztambuli Egyezményt aláírta, de nem ratifikálta. Az itt hivatkozott standardokat az EU 2024/1385 irányelv és a CEDAW egyezmény azonos tartalommal írja elő.

OKIT (állami krízis)	06 80 20 55 20
Áldozatsegítő Központ (ÁSK)	116 006
Rendőrség / távoltartás	112
NANE	06 80 505 101
Patent (jogsegély)	06 80 80 80 81

Az ítélet nemcsak a tényeket rögzíti — hanem az áldozat jövőbeli biztonságát is meghatározza.

ETIKUS MUNKAHELY PROGRAM

etikusmunkahely.hu